

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلسله تک نگاشت های
الگوی اسلام ایران پیشرفت

تحلیل انتقادی و آسیب شناسی برنامه های آمایش (برنامه ریزی آمایش) در ایران

اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

رهببر فرزانه انقلاب اسلامی:

باید در طراحی الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت
بر چهار عرصه‌ی فکر، علم، معنویت و زندگی تکیه شود
که در این میان، موضوع «فکر» بنیانی‌تر از بقیه‌ی عرصه‌ها است

در دیدار اعضای شورای عالی
مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
۱۳۹۱/۱۲/۱۴

سورشناسه : ابراهیمی، رضا، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور : تحلیل انتقادی و آسیب‌شناسی برنامه‌های آمایش (برنامه‌ریزی آمایش) در
ایران / رضا ابراهیمی.
مشخصات نشر : تهران: مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : ۱۲۴ ص:، مصور، جدول، نمودار.
فروست : سلسله تک‌نگاشت‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت: ۷۲.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۱۱-۷۳-۹
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۲۱ - ۱۲۵.
موضوع : آمایش سرزمین -- ایران
موضوع : Reclamation of land -- Iran
شناسه افزوده : مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
رده بندی کنگره : ۱۳۹۵ الف۱۹ / HT۳۹۵
رده بندی دیویی : ۳۰۷/۱۲-۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی : ۴۲۵۵۶۱۹

سلسله تک‌نگاشت‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت:

تحلیل انتقادی و آسیب‌شناسی برنامه‌های آمایش (برنامه‌ریزی آمایش) در ایران

نگارش: مهندس رضا ابراهیمی (کارشناس ارشد مهندسی سیستم‌های اقتصادی-اجتماعی)

ناشر: نشر الگوی پیشرفت، وابسته به مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

نوبت چاپ: اول، اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۱۱-۷۳-۹

قیمت: ۷۰۰۰۰ ریال

تلفن: ۰۲۱ ۸۸۰۱۴۶۴۸ - ۰۲۱ ۸۸۶۳۴۰۰۸

www.olgou.ir

Email:olgou@olgou.ir

نشانی: تهران، خیابان جلال آل احمد، روبه‌روی بیمارستان شریعتی، شماره ۳
تمامی حقوق این اثر متعلق به مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است.
مسئولیت دیدگاه‌های بیان شده در این تک‌نگاشت بر عهده مؤلفان محترم است.

پیشگفتار

تعیین مبانی، ارکان، چارچوب و مسیر پیشرفت کشور در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران باید با مشارکت گسترده و حضور همه جانبه دانشمندان، محققان، نخبگان دانشگاهی و حوزوی و جوانان این مرز و بوم صورت گیرد. به گواه تاریخ و تجارب گذشته، پیشرفتی همه‌جانبه و پایدار خواهد بود که مبانی اسلامی و اقتضائات ایرانی در آن توأمان مورد توجه باشد.

اینک مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در آستانه اتمام سه سال تلاش‌های علمی، تخصصی و فکری درباره پیشرفت اسلامی ایرانی، برگزاری نشست‌های علمی و تخصصی، تاسیس اندیشکده‌های مرکز، انتشار صدها مقاله ارزشمند و تهیه نقشه راه تدوین الگو و انجام برخی از مراحل آن، در نظر دارد با هدف تولید دانش و گسترش و تعمیق ادبیات موضوعی در حوزه الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، آثاری را به‌صورت تک‌نگاشت‌های علمی فاخر منتشر نماید.

تک‌نگاشت نوشتاری تخصصی و نیمه‌مبسوط است که توسط یک پژوهشگر خبره در یک موضوع خاص نگاشته می‌شود. تک‌نگاشت از نظر حجم و محتوا حد فاصل مقاله و کتاب است و نویسنده با پردازش و تحلیل یافته‌ها و مطالعات تخصصی پیشین و افزودن یافته‌های پژوهشی جدید خود و تحلیل جامع و منسجم آنها افق‌های تازه‌ای را در زمینه مورد بررسی می‌گشاید.

سلسله تک‌نگاشت‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که در مجلدات مختلف منتشر می‌شوند، حاصل تلاش جمعی از استادان، اندیشمندان و محققان دانشگاهی و حوزوی است که مراحل مختلف نگارش، ارزیابی، ویراستاری، تدوین و انتشار را با نظارت متخصصان و اهل فن گذرانده است و در اختیار صاحب‌نظران قرار می‌گیرد. در پایان از مساعدت‌ها و تلاش‌های ارزنده نویسندگان تک‌نگاشت‌ها و داوران و مراکز مختلف علمی و پژوهشی که ما را در تهیه، تدوین و انتشار این سلسله یاری رسانند، تقدیر و تشکر می‌شود. امید است این محتوای علمی بتواند افق‌های نو و روشنی را در پیش چشم متخصصان دانشگاهی و حوزوی بگشاید و هر روز در طی مسیر تدوین و تحقق الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت گام‌های بلندتر و استوارتری برداشته شود.

فهرست

خلاصه.....	۷
مقدمه.....	۱۰
فصل اول: شناخت برنامه‌ریزی و برنامه‌ریزی آمایش سرزمین.....	۱۵
مفهوم و ضرورت برنامه‌ریزی.....	۱۵
برنامه‌ریزی در هند.....	۲۰
برنامه‌ریزی در چین.....	۲۵
برنامه‌ریزی آمایش سرزمین.....	۲۹
تحولات برنامه‌ریزی آمایش سرزمین.....	۳۲
مأموریت‌های برنامه‌ریزی آمایش سرزمین و اصول تحقق آن.....	۴۰
فصل دوم: سابقه برنامه‌ریزی آمایش سرزمین در ایران.....	۴۷
تاریخچه برنامه‌ریزی پیش از پیروزی انقلاب اسلامی.....	۴۷
تاریخچه برنامه‌ریزی پس از پیروزی انقلاب اسلامی.....	۵۷
رخداد‌های مهم در برنامه‌ریزی آمایش سرزمین.....	۷۰
فصل سوم: تحلیل برنامه‌های آمایش سرزمین در ایران.....	۷۷
آمایش سرزمین: از آرمان تا عمل.....	۷۷
غفلت از مفهوم و منزلت فرد.....	۸۱
تفاوت در پیدا و پنهان سیاست‌ها.....	۸۵

استیلای تفکر دولتی..... ۸۸

ناسازگاری در سیاست‌گذاری‌ها..... ۹۴

عدم تفکیک بین دولت مرکزی و دولت‌های محلی..... ۹۷

عدم تمایل سیاست‌گذار به اتخاذ سیاست‌های درست..... ۱۰۴

فصل چهارم: جمع‌بندی..... ۱۱۱

منابع..... ۱۲۱